

החופים בסכנת הכחדה

תמ"א 13/ב/3- תכנית מתאר למעגנות לחופי הים התיכון

עמדת ארגוני הסביבה בישראל

blanco

מנהל התכנון במשרד האוצר, מגבש בחודשים האחרונים תכנית מתאר ארצית למעגנות (מרינות) לחופי הים התיכון, במטרה לתת מענה לצרכי ענף השיט, החינוך הימי והספורט הימי בישראל בשנים הבאות. במסגרת התכנית מתגבשת מדיניות לפיתוח מרינות קיימות ובניית חדשות. בניית מרינה חדשה, משמעותה הקמת רצועת בטון וחסימת החוף לאורך של כקילומטר. במדינה קטנה כמו שלנו, בה שטחי החוף מצומצמים ממילא, אין מקום להמשיך ולחסל את החופים הפתוחים המשמשים את הציבור הרחב, על ידי הקמת מרינות חדשות שישמו בתור "מגרשי חנייה" ליאכטות פרטיות.

■ המרינות משרתות קבוצה מצומצמת בלבד - לעומת חופי הרחצה המשרתים ציבור רחב

אנו מבינים כי ישנם ביקושים למרינות נוספות, אך מקומות עגינה נוספים יתנו מענה לכמות מצומצמת של תושבים, בעוד שהביקוש לחוף ים פתוח, זול, זמין ונגיש קיים וגדל כל הזמן, כך שהאתגר האמיתי של המדינה הוא לתת מענה לביקוש ההולך וגדל של כלל הציבור לחופי ים פתוחים.

■ פגיעה סביבתית ואקולוגית

הקמת מרינות חדשות תביא לפגיעה חמורה באתרי הטלה של צבי-ים ותפגע גם בחופים הסמוכים לה (אלה הפתוחים לקהל הרחב) ע"י צמצום שטח החוף, עקב תופעת הסעת החולות. מכאן, שמעגנה לא רק פוגעת בשטח בו היא ממוקמת, אלא מצמצמת גם את שטחי החוף מצפון ומדרום לה ובכך מרחיבה את הפגיעה, הן הסביבתית והן הציבורית.

■ מרינה אינה הדרך לפיתוח מוקדים עירוניים בחופים

מרינה חדשה לרוב נתפסת בעיני רבים כמוקד משיכה עירוני עם מסעדות, בתי קפה ומסחר. האמת היא שזה ממש לא כך! תשאלו את עצמכם-מה תעדיפו: טיילת עם מסעדות ובתי קפה המצויים בסמוך לחוף, שממנה ניתן לראות את הים בישיבה ולגשת למים, או טיילת שמצידה האחד בתי קפה ומסעדות ומן הצד השני מבנה ימי החוסם את הנוף לים כמו גם את הגישה אליו? התשובה ברורה. ניתן להקים שימושי מסחר, מסעדות, פנאי וטיילות בסמוך לחופים העירוניים באופן שלא יפגע בהם - הן בשימושם לטובת הציבור הרחב, והן בהיבטים הסביבתיים.

■ מה ניתן לעשות על מנת להגדיל את מצאי מקומות העגינה ולענות על הביקושים?

ניתן לתת מענה לצרכי ספורט וחינוך ימי וגידול סביר במספר היאכטות, על בסיס הסבת מבנים ימיים קיימים לשימוש זה, הרחבה וייעול השימוש במרינות קיימות, ואפשרות להקמה מבוקרת של מבנים ימיים קטנים לספורט וחינוך ימי בלבד. אנחנו תומכים בהסבת מבנים ימיים קיימים למרינות ובראשן מעגנת רידינג והנמל המערבי בחיפה. פתרונות אלו של ייעול מרינות והרחבתן, והסבת מבנים קיימים (מעגנת רידינג, נמל ת"א והנמל המערבי בחיפה), אשר אינם פוגעים בסביבה החופית ולא גורעים שטחי חוף נוספים מהציבור, יכולים להגדיל את היצע מקומות העגינה העומד כיום על כ- 3,000 מקומות עגינה, בעוד למעלה מ-3,000 מקומות עגינה חדשים, ובכך, להכפיל ויותר את היצע הקיים!

אנו קוראים לראשי מנהל התכנון, לעצור את הפקעת החופים הציבוריים לטובת הקמת מרינות שיגזלו מהציבור הרחב את מעט החופים שעוד עומדים לרשותו.

רשימת הארגונים: החברה להגנת הטבע, מגמה ירוקה, אנשי הים התיכון, צלול, אדם טבע ודין, חיים וסביבה - ארגון גג של שוחרי איכות החיים והסביבה (ע"ר), ecoocean - למען הסביבה הימית, מחמל"י - מרכז חקר, מידע וסיוע ליונקים ימיים.